
YÜKSEKÖĞRETİMDE VERİLEN TÜRKİYE MUHASEBE STANDARTLARI DERSİNİN İÇERİĞİNİN İNCELENMESİ: DEVLET ÜNİVERSİTELERİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA

Şuayyip Doğuş DEMİRCİ¹, Merve GÜNEŞ DEMİRCİ², Yasemin ÖZDEMİR³

Öz

Uluslararası Muhasebe Standartları/Uluslararası Finansal Raporlama Standartları (UMS/UFRS), Uluslararası Muhasebe Standartları Kurulu (IASB) tarafından 1973 yılından itibaren oluşturulmaya başlanmış, Avrupa Birliği'nde (AB) 2005 yılı itibarıyla uygulanmaya konulmuştur. Muhasebe standartları Türkiye'de de 2005 yılında Türkiye Muhasebe Standartları/ Türkiye Finansal Raporlama Standartları (TMS/TFRS) adıyla yürürlüğe girmiştir. Bu tarihten itibaren TMS/TFRS'ye göre finansal tablo hazırlayabilecek, standartlara hâkim kalifiye muhasebe personeli ihtiyacı ortaya çıkmıştır. Yapılan bu çalışmada Türkiye'deki devlet üniversitelerinin ilgili fakültelerinde ve enstitülerinde bulunan işletme ve muhasebe ile ilgili bölümler araştırmaya dâhil edilmiştir. Araştırmada lisans, yüksek lisans ve doktora programlarında muhasebe standartları dersinin mevcudiyeti araştırılmıştır. Ayrıca ders içeriklerinde hangi muhasebe/finansal raporlama standartlarının mevcut olduğu analiz edilmiş, ders programlarında belirli standartlara yönelim olduğu, sektörel standartların çoğu ders içeriğinde yer almadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Muhasebe Standartları, Muhasebe Eğitimi, Ders Müfredatları
JEL Sınıflandırması: M40, I21, I23

ANALYZING THE CONTENT OF THE TURKISH ACCOUNTING STANDARDS COURSES IN HIGHER EDUCATION: A RESEARCH ON STATE UNIVERSITIES

Abstract

International Accounting Standards / International Financial Reporting Standards (IAS / IFRS) have been established by the International Accounting Standards Board (IASB) since 1973 and it was implemented in the European Union (EU) in 2005. Accounting standards in Turkey as well as in the European Union entered into force in 2005. Standards in Turkey, has been named as Turkish Accounting Standards / Turkey Financial Reporting Standards (TAS / TFRS). From this date, there has been a need for qualified accounting personnel who can prepare financial statements according to TAS / TFRS. In this study, Business and Accounting departments located in the relevant faculties of state universities in Turkey has been the subject of research. The existence of accounting standards courses in undergraduate, graduate and doctoral programs of the relevant departments in the research has been investigated. In addition, it is analyzed which accounting / financial reporting standards are available in the course content, the fact that it is oriented towards certain standards in the curriculum, and that most of the sectoral standards are not included in the course content.

Keywords: Accounting Standards, Accounting Education, Curriculum
JEL Classification: M40, I21, I23

¹ Dr. Öğr. Üyesi, İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi İ.İ.B.F. İşletme Bölümü, suayyipdogus.demirci@ikc.edu.tr, ORCID: 0000-0002-7849-275X

² Sakarya Üniversitesi İşletme Enstitüsü Yüksek Lisans Öğrencisi, merve.demirci5@ogr.sakarya.edu.tr, ORCID: 0000-0003-0453-3421

³ Sakarya Üniversitesi İşletme Enstitüsü Yüksek Lisans Öğrencisi, yasemin.ozdemir2@ogr.sakarya.edu.tr, ORCID: 0000-0001-7909-7746

1. Giriş

Yirminci yüzyılın ikinci yarısında Avrupa Birliği'nin kurulması ve sınırların ortadan kalkması, uluslararası ticari faaliyetlerin ve sermaye hareketlerinin hızla artması, uluslararası piyasalarda kullanılacak muhasebe düzenlemelerine ihtiyacı ortaya çıkarmıştır. Konu ile ilgili ilk çalışmalar 1960'lı yıllarda başlamıştır. Standart oluşturmak için bir komite oluşturulması fikri ise 1972 yılında Sydney'de gerçekleştirilen 10. Uluslararası Muhasebeciler Kongresinde görüşülmüştür. 1973 yılında bu amaçla oluşturulan Uluslararası Muhasebe Standartları Komitesi (IASC: International Accounting Standard Committee) uluslararası düzeyde ihtiyacı gidermek amacıyla Uluslararası Muhasebe Standartlarını (UMS) oluşturmaya başlamıştır (Başpınar, 2004, s. 53). Ancak IASC özel bir kuruluş olduğu ve ülkeler üzerinde yaptırım gücüne sahip olmadığından hazırlanan muhasebe standartları fazla uygulama alanı bulamamıştır. UMS'ler 1995 yılında, IASC ile Uluslararası Menkul Kıymet Komisyonları Örgütü'nün (IOSCO: International Organization of Securities Commissions) anlaşması ile uygulama alanı bulmuştur. Aynı yıl AB'de uluslararası muhasebe standartları oluşturulmasında IASC/IOSCO işbirliğini destekleme kararı almıştır (Üstündağ, 2000, s. 54-55).

Avrupa Birliği'nin (AB) de standartları üye ülkelerinde kullanma kararı almasının ardından komitenin yapısı değiştirilmiş ve 2001 yılında Uluslararası Muhasebe Standartları Kurulu (IASB: International Accounting Standard Board) kurulmuş ve faaliyetlerine başlamıştır. Kurulun isminin değişmesi ile birlikte oluşturulan standartlara da Uluslararası Finansal Raporlama Standartları (UFRS) adı verilmiştir. 2005 yılından itibaren UMS/UFRS'ler AB'de borsaya kote şirketlerce kullanımı zorunlu hale getirilmiştir. Ayrıca 2002 yılında IASB ile Finansal Muhasebe Standartları Kurulu (Financial Accounting Standard Board (FASB)) arasında muhasebe standartlarının 2005 yılına kadar yakınsanması konusunda anlaşmaya gidilmiştir (Parlakkaya, 2005, s. 125-126).

Türkiye'nin AB'ye aday üye statüsünde olmasından dolayı UMS/UFRS'leri 2005 yılında AB'de olduğu gibi uygulamaya karar vermiştir. Ancak muhasebe standartları ile ilgili çalışmalar Türkiye'de daha önce farklı kurumlar üzerinde başlamıştır. Türkiye'de muhasebe standartlarının gelişimi aşamaları aşağıda belirtilmiştir:

- *Türkiye Muhasebe ve Denetim Standartları Kurulunun (TMUDESK) kurulması*; Kurul uluslararası muhasebe ve denetim standartlarını esas alarak ulusal muhasebe standartlarını oluşturmak ve ülkenin yapısına uygun düzenlemeleri yapmak amacıyla 09.02.1994 tarihinde TÜRMOB tarafından kurulmuştur (Yalkın, 1995, s. 260).
- *Türkiye Muhasebe Standartları Kurulunun 07.03.2002 tarihinde kurulması*; 2499 Sayılı Sermaye Piyasası Kanununa 18.12.1999 tarihinde yapılan 4487 sayılı kanunla eklenen Ek-Birinci madde kapsamında kurulmuş ve 07.03.2002 tarihinde faaliyete geçmiştir. Kurulun faaliyete geçmesiyle TMUDESK ilgili tarihe kadar hazırlamış olduğu tüm çalışmaları ile birlikte kurula devir olmuştur (Başpınar, 2004). TMSK 2009 yılına kadar 10 adet TMS, 8 adet TFRS, 10 adet Türkiye Muhasebe Standartları Yorumları (TMSY) ve 17 adet Türkiye Finansal Raporlama Standartları Yorumları (TFRSY) Türkçeleştirilerek Resmi Gazete'de yayınlamış ve yürürlüğe koymuştur (Kocamaz, 2012, s. 117). Kurul, 02 Kasım 2011 tarih ve 28103 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan "Kamu Gözetimi, Muhasebe Ve Denetim Standartları Kurumunun Teşkilat Ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname" ile lav edilip yerine Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumunun (KGK) kurulmasına kadar uluslararası muhasebe standartlarını Türkiye'ye uyumlaştırarak ulusal muhasebe standartlarının hazırlanmasında rol almıştır.
- Sermaye Piyasaları Kurulunun Seri: XI No: 25 sayılı "Sermaye Piyasasında Muhasebe Standartları Hakkında Tebliği; 15.11.2003 tarih ve 25290 sayılı Resmi Gazete ile yürürlüğe girmiştir. AB ile uyum çerçevesinde AB ülkelerinde olduğu gibi Türkiye'de de finansal

kuruluşlar ve halka açık şirketlere 01.01.2005 tarihinden sonra ilk ara mali tablolarını UFRS'lere göre hazırlama zorunluluğu getirilmiştir (Sermaye Piyasası Kurulu, 2004).

- Muhasebe standartlarının 2011 yılında Türk Ticaret Kanunu ile kanuni zorunluluk haline gelmesi; 14 Şubat 2011 tarih ve 27846 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan, 01 Temmuz 2012 de yürürlüğe giren yeni Türk Ticaret Kanunu (TTK) TMSK tarafından hazırlanan muhasebe standartlarının uygulanmasını zorunlu hale getirmiştir. Böylece muhasebe standartları Türkiye'de kanun düzeyinde düzenlenmeye başlamıştır. Tam set finansal raporlama standartları SPK, BDDK ve Hazine Müsteşarlığı mevzuatına tabi tüm şirketler tarafından uygulanmaktadır.

Muhasebe standartları ile sermaye piyasalarında ortak bir muhasebe sisteminin oluşturulması amaçlanmıştır. Benzer durum muhasebe eğitiminde de söz konusudur. Muhasebe eğitiminde de küresel ve ortak bir eğitimi öngören Muhasebe Eğitim Standartları (IES) Uluslararası Muhasebeciler Federasyonunun (IFAC: International Federation of Accounting Committee) alt kuruluşu olan Uluslararası Muhasebe Eğitim Standartları Kurulu (IAESB: International Accounting Education Standard Board) tarafından 2005 yılından itibaren çıkarılmaya başlanmıştır. Kurul tarafından toplam sekiz standart yayınlanmıştır (Can & Demirci, 2016). Yayınlanan standartlar aşağıda gösterilmiştir (IFAC, Erişim Tarihi: 25.02.2018) ;

IES 1: Muhasebe Eğitim Programına Giriş İçin Gereken Şartlar

IES 2: Muhasebe Eğitim Programlarının İçeriği

IES 3: Mesleki Beceriler

IES 4: Mesleki Değerler, Etik ve Davranışlar

IES 5: Staj Şartları

IES 6: Mesleki Yetenek ve Yeterliliğin Ölçülmesi

IES 7: Sürekli Mesleki Gelişim

IES 8: Profesyonel Denetçiler İçin Gerekli Yeterlilik Şartları

Yukarıda belirtilen muhasebe eğitim standartlarından ikincisi, profesyonel meslek mensubu olacak kişilere verilecek muhasebe eğitim programlarının içeriğinin hangi derslerden oluşması gerektiğini belirtmektedir. IES 2: Muhasebe Eğitim Programlarının İçeriği standardının 24. maddesinde muhasebe eğitiminde olması gereken dersler belirtilmiştir. Belirtilen dersler arasında uluslararası muhasebe ve denetim standartları da yer almaktadır (IES 2 md.24). Muhasebe standartlarının artan öneminden dolayı eğitim standartları içinde de kendisine yer bulmuştur. Yani muhasebe meslek mensubu olmak için muhasebe standartlarına da hâkim olmak gerekmektedir. Türkiye'de profesyonel meslek mensubu (SMMM: Serbest Muhasebeci Mali Müşavir) olabilmek için girilen sınavlarda muhasebe standartları sınav içeriğinde yer almaktadır (TESMER, Erişim Tarihi:2018). Bu yüzden muhasebe standartlarının muhasebe eğitimi veren programların ders programlarında yer alması önem arz etmektedir. Çalışmanın ikinci kısmında konu ile ilgili literatür kısmına, üçüncü kısmında ise içerikler ile ilgili uygulamaya yer verilmiştir.

2. Literatür Özeti

Zaif ve Ayanoğlu (2007) Uluslararası Muhasebe Eğitim Standartlarının getirdiği yenilikleri inceledikleri çalışmalarında Türkiye'de bulunan devlet ve vakıf üniversitelerinin işletme bölümlerinin ders programlarını incelemişlerdir. Türkiye'de işletme bölümlerinde verilen genel eğitimin yeterli, muhasebe eğitiminin ise yetersiz olduğu sonucuna varılmıştır. Bu yetersizliği giderebilmek için muhasebe veya muhasebe-finance bölümlerinin açılmasının uygun olacağına değinilmiştir.

Terzi vd. (2013) Bologna sürecinin muhasebe eğitimine etkisini inceledikleri çalışmalarında devlet ve vakıf üniversitelerinde İşletme lisans bölümlerinin ders planlarını incelemişlerdir. Muhasebe Eğitim Standartlarına göre ders programlarında olması gereken derslerin mevcudiyetini araştırmışlardır. Analize dahil edilen 103 Devlet ve 65 vakıf üniversitesi içinde TMS/TFRS ile ilgili 2 devlet ünivesritesinde zorunlu, 16 devlet ve 5 vakıf üniversitesinde de seçmeli ders olduğunu analizlerinde ortaya koymuşlardır.

Gökçen vd. (2015) çalışmalarında Türkiye’de bulunan devlet üniversitelerinin İşletme Bölümlerinde TMS/TFRS’ye ilişkin derslerin verilme düzeyini incelemişler ve yeterli bir muhasebe standardı eğitimi verilmediği sonucuna ulaşmışlardır. Çalışmada ayrıca TMS/TFRS ile ilgili bir dersin içeriğinin nasıl olması gerektiğine dair bilgi verilmiştir.

Kara vd. (2016) çalışmalarında Türkiye’de bulunan devlet ve vakıf üniversitelerinde TMS/TFRS ile ilgili dersin mevcudiyetini inceledikleri çalışmalarında devlet üniversitelerinin lisans bölümlerinde %60, yüksek lisans bölümlerinde % 67 ve doktora bölümlerinin %74’ünde standart ile ilgili dersin olmadığını tespit etmişlerdir. Vakıf üniversitelerinde ise lisans bölümlerinde %76, yüksek lisans bölümlerinde %72 ve doktora bölümlerinin %89’unda TMS/TFRS ile ilgili ders olmadığını belirtmişlerdir.

Karaca vd. (2016) çalışmalarında devlet ve vakıf üniversitelerinin işletme bölümlerinde lisans düzeyinde bulunan muhasebe derslerinin TMS/TFRS’ler ile uyumluluğunu incelemişlerdir. Çalışmada lisans düzeyinde verilen muhasebe standartlarının genellikle seçmeli olarak sunulduğu ve TMS/TFRS’ler ile ilgili verilen eğitimin yetersiz olduğu sonucuna varmışlardır.

Çil Koçyiğit ve Güngör Tanç (2017) çalışmalarında Türkiye’de bulunan lisansüstü eğitim veren kamu ve özel üniversitelerin işletme ve muhasebe bölümlerinde TMS/TFRS ile ilgili bir eğitimin verilip verilmediğini incelemişler ve muhasebe standartları ile ilgili yeterli düzeyde eğitim verilmediğini tespit etmişlerdir. (Çil & Tanç, 2017)

Öztürk ve Erdoğan (2017) Antalya, Isparta ve Burdur’da bulunan üniversitelerdeki muhasebe eğitimini inceledikleri çalışmalarında müfredatta bulunan derslerin içerik analizini yapmışlardır. Analizde işletme bölümlerinde bulunan muhasebe derslerinin sayısının yeterli olduğu ancak müfredatta muhasebe ile ilgili yeni dersler eklenebileceğini ifade etmişlerdir.

3. Uygulama

Çalışmada devlet üniversitelerinin İİBF, İşletme Fakültesi, Siyasal Bilgiler Fakülteleri ve 4 yıllık eğitim veren yüksekokullarda bulunan muhasebe bölümleri araştırmaya dâhil edilmiştir. Yüksek lisans ve doktora programlarında ise işletme, sosyal bilimler ve muhasebe enstitülerinde bulunan işletme, muhasebe, muhasebe ve finansman gibi muhasebe derslerinin ağırlıklı olarak bulunduğu programlar çalışmaya dâhil edilmiştir.

Tablo 1: Program Mevcudiyeti

Eğitim Düzeyi	Bölüm/Program Mevcut	Bölüm/Program Mevcut Değil
Lisans	175	9
Yüksek Lisans	133	26
Doktora	94	43

Çalışmada Türkiye’de faaliyet gösteren devlet üniversiteleri incelenmiş, vakıf üniversiteleri çalışmaya dâhil edilmemiştir. Çalışma devlet üniversitelerinin internet sitelerinde bulunan bilgi paketlerindeki ders içerikleri üzerinden gerçekleştirilmiştir. İçeriğine ulaşılamayan üniversiteler çalışmanın kapsamından çıkartılmıştır. Çalışmada öncelikle eğitim seviyelerinde ilgili programların mevcudiyeti araştırılmıştır. Programların mevcudiyetinden sonra standartlar ile ilgili derslerin mevcudiyeti araştırılmıştır. Son olarak ise mevcut standart derslerinin içeriklerinde hangi standartlara yer verildiği analiz edilmiştir. Tablo 1’de devlet üniversitelerinde çalışmaya dâhil edilecek bölüm/programların mevcudiyeti gösterilmektedir.

Tabloda görüleceği üzere araştırmaya dâhil edilen fakültelerde ilgili bölüm 9 fakülte/yüksekokul dışında bulunmaktadır. Yüksek lisans programlarında ise 133 adet program bulunurken 26 enstitüde ilgili programlar bulunmamaktadır. Doktora düzeyinde ise 94 program bulunurken, 43 enstitüde program bulunmamaktadır. Tablo 1’de üniversitelerde bölümlerin/programların mevcudiyeti gösterilmiştir. Tablo 2’de ise bölüm/programlar da standartlar ile ilgili dersin mevcudiyeti gösterilmektedir.

Tablo 2: Dersin Mevcudiyeti ve Eğitim Düzeyi

Eğitim Düzeyi	Ders Mevcut	Ders Mevcut Değil
Lisans	96	79
Yüksek Lisans	87	46
Doktora	68	26

Tablo 2’de görüleceği üzere 175 lisans programının 96 tanesinde standartlar ile ilgili ders bulunurken, 79 programda ders mevcut değildir. Yani lisans programlarının %55’inde ders bulunmaktadır. Yüksek lisans programlarının %65’inde, doktora programlarının ise %72’sinde muhasebe standartları ile ilgili ders bulunmaktadır. Bu tabloda görüleceği üzere eğitim seviyesi yükseldikçe standartlar ile ilgili dersin mevcudiyeti artmaktadır. Derslerin mevcudiyetinin tespitinin yapılmasının ardından derslerin içerik analizini gerçekleştirebilmek için üniversitelerin internet sitelerinden ders programları inceleme kapsamına alınmıştır. Konu ile ilgili araştırma sonucu Tablo 3’de gösterilmektedir.

Tablo 3: Muhasebe Standartları Dersi İçeriğinin Mevcudiyeti

Eğitim Düzeyi	Ders İçeriği Var	Ders İçeriği Yok
Lisans	71	25
Yüksek Lisans	63	24
Doktora	45	23

Ders içeriklerinin mevcudiyetini göstermek için hazırlanan Tablo 3’de görüleceği üzere 96 dersin 71 tanesinin(%74) ders içeriğine ulaşılabildi. Yüksek lisansta ise ulaşılabilen ders içeriği 63 oldu (%72). Doktora programlarında ise 69 dersin 45 tanesinin (%65) içeriğine internet sitelerinden erişilebildi. Yani Tablo 3’de görüldüğü üzere eğitim seviyesi yükseldikçe ders içeriğine ulaşılabilirlik azalmaktadır. Tablo 4’de derslerin programda zorunlu ders olarak mı yoksa seçmeli havuzunda mı bulunduğuna dair bilgiler bulunmaktadır.

Tablo 4: Dersin Zorunlu veya Seçmeli Okutulması

Eğitim Düzeyi	Zorunlu	Seçmeli	Toplam
Lisans	17	78	95
Yüksek Lisans	15	68	83
Doktora	12	41	53

Tablo 4’te ilgili derslerin ders programlarında zorunlu mu yoksa seçmeli ders olarak mı bulunduğunu göstermektedir. Tablo 4’de görüldüğü üzere standartlar ile ilgili derslerin zorunlu okutulma oranı düşük kalmaktadır. Lisans ve yüksek lisans seviyesinde %18, doktora seviyesinde ise %23 oranında zorunlu olarak okutulmaktadır. Standartlar ile ilgili dersler çoğu programda seçmeli ders olarak bulunmaktadır. Yukarıdaki tablolar ile rakamlar arasında uyumsuzluğun sebebi, bazı üniversitelerde ders içeriğine ulaşılamazken, ders programlarına ulaşılabilmiştir. Bu yüzden Tablo 3’de belirtilen içerik bulunan bölümler ile Tablo 4’de gösterilen dersin zorunlu/seçmeli olması durumunda belirtilen program sayıları farklılık göstermektedir. Tablo 5’de okutulan derslerin kredisi ile ilgili bulunan bilgiler gösterilmektedir.

Tablo 5: Standartlar İle İlgili Derslerin Kredisi

Eğitim Düzeyi	2	3	4
Lisans	6	72	4
Yüksek Lisans	1	71	0
Doktora	0	51	1

Tablo 5'te derslerin kredileri gösterilmektedir. Ders programlarının bazılarında içeriklere, bazılarında dersin seçmeli/zorunlu olması, bazılarında ise derslerin kredileri hakkında bilgilere ulaşılamadı. Ulaşılan programlara göre muhasebe standartları ile ilgili derslerin ağırlıklı olarak 3 kredi olarak okutulduğu görülmektedir. Tablo 1'den Tablo 5'e kadar üniversitelerdeki eğitim seviyelerinde bulunan bölümler ve ders programları gösterilmiştir. Çalışmanın konusu ilgili bölümlerde muhasebe standartları ile ilgili bir eğitimin/içeriğin bulunup bulunulmaması ile ilgilidir. Bu yüzden Tablo 6 ve Tablo 7'de Türkiye'de yürürlükte bulunan ve ders içeriklerinde araştırılacak muhasebe ve finansal raporlama standartları gösterilmektedir. Tablo 6'da 2018 yılında yürürlükte bulunan ve yürürlükten kalkan Türkiye Muhasebe Standartları, Tablo 7'de ise 2018 yılında yürürlükte bulunan Türkiye Finansal Raporlama Standartları yer almaktadır.

Tablo 6: 2018 Yılı İtibariyle Türkiye Muhasebe Standartları

Türkiye Muhasebe Standartları	
TMS 1 Finansal Tabloların Sunuluşu	TMS 24 İlişkili Taraf Açıklamaları
TMS 2 Stoklar	TMS 26 Emeklilik Fayda Planlarında Muhasebeleştirme Ve Raporlama
TMS 7 Nakit Akış Tabloları	TMS 27 Bireysel Finansal Tablolar
TMS 8 Muhasebe Politikaları, Muhasebe Tahminlerinde Değişiklikler Ve Hatalar	TMS 28 İştiraklerdeki Ve İş Ortaklarındaki Yatırımlar
TMS 10 Raporlama Döneminden (Bilanço Tarihinden) Sonraki Olaylar	TMS 29 Yüksek Enflasyonlu Ekonomilerde Finansal Raporlama
TMS 11 İnşaat Sözleşmeleri *	TMS 31 İş Ortaklıklarındaki Paylar *
TMS 12 Gelir Vergileri	TMS 32 Finansal Araçlar Sunum
TMS 14 Bölümlere Göre Raporlama *	TMS 33 Hisse Başına Kazanç
TMS 16 Maddi Duran Varlıklar	TMS 34 Ara Dönem Finansal Raporlama
TMS 17 Kiralama İşlemleri	TMS 36 Varlıklarda Değer Düşüklüğü
TMS 18 Hasılat *	TMS 37 Karşılıklar, Koşullu Borçlar Ve Koşullu Varlıklar
TMS 19 Çalışanlara Sağlanan Faydalar	TMS 38 Maddi Olmayan Duran Varlıklar
TMS 20 Devlet Teşviklerinin Muhasebeleştirilmesi Ve Devlet Yardımlarının Açıklanması	TMS 39 Finansal Araçlar: Muhasebeleştirme Ve Ölçme
TMS 21 Kur Değişiminin Etkileri	TMS 40 Yatırım Amaçlı Gayri Menkuller
TMS 23 Borçlanma Maliyetleri	TMS 41 Tarımsal Faaliyetler

* Yürürlükten kalkmıştır.

Kaynak: Kamu Gözetim Kurumu, <http://www.kgk.gov.tr/DynamicContentDetail/7890/TMS/TFRS-2018-Seti>
Erişim Tarihi: 01 Mart 2018

Tablo 6'da görüldüğü üzere 2018 yılı itibariyle yürürlükte 26 tane Türkiye Muhasebe Standardı bulunmaktadır. Yürürlükten kalkan TMS 11 İnşaat Sözleşmeleri, TMS 14 Bölümlere Göre Raporlama, TMS 18 Hasılat ve TMS 30 İş Ortaklıklarından paylar standardının tabloda gösterilmesinin sebebi ise bu standartların üniversite ders içeriklerinde bulunmasıdır. Tablo 7'de ise 2018 yılı itibariyle yürürlükte bulunan Türkiye Finansal Raporlama Standartları yer almaktadır.

Tablo 7: 2018 Yılı İtibariyle Türkiye Finansal Raporlama Standartları

TÜRKİYE FİNANSAL RAPORLAMA STANDARTLARI

TFRS 1 Türkiye Finansal Raporlama Standartlarının İlk Uygulaması	TFRS 9 Finansal Araçlar
TFRS 2 Hisse Bazlı Ödemeler	TFRS 10 Konsolide Finansal Tablolar
TFRS 3 İşletme Birleşmeleri	TFRS 11 Müşterek Anlaşmalar
TFRS 4 Sigorta Sözleşmeleri	TFRS 12 Diğer İşletmelerdeki Paylara İlişkin Açıklamalar
TFRS 5 Satış Amaçlı Elde Tutulan Duran Varlıklar Ve Durdurulan Faaliyetler	TFRS 13 Gerçeğe Uygun Değer Ölçümü
TFRS 6 Maden Kaynaklarının Araştırılması Ve Değerlendirilmesi	TFRS 14 Düzenlemeye Dayalı Erteleme Hesapları
TFRS 7 Finansal Araçlar: Açıklamalar	TFRS 15 Müşteri Sözleşmelerinden Hasılat
TFRS 8 Faaliyet Bölümleri	TFRS 16 Kiralamalar

Kaynak: Kamu Gözetim Kurumu, <http://www.kgk.gov.tr/DynamicContentDetail/7890/TMS/TFRS-2018-Seti>, Erişim Tarihi: 01 Mart 2018

Tablo 7'ye göre 16 adet finansal raporlama standardı bulunmaktadır. Uluslararası Muhasebe Standartları Kurulu (IASB) tarafından hazırlanıp yayınlanan ve 2021 yılında yürürlüğe girecek olan UFRS 17 Sigorta Sözleşmeleri standardı ise KGK tarafından yürürlüğe konulmadığından tabloda da yer almamaktadır. Bu standart yürürlükte olmadığından çalışmaya da dâhil edilmemiştir. Çalışmada ilgili muhasebe standartları ve finansal raporlama standartlarının eğitim düzeyine göre içeriklerde mevcut olan program sayıları gösterilecektir. Tablo 8'de lisans düzeyinde ders içeriklerinde bulunan muhasebe standartları gösterilmektedir.

Tablo 8: Lisans Düzeyinde Okutulan Türkiye Muhasebe Standartları

Standart	Mevcut Olan Program Sayısı	Standart	Mevcut Olan Program Sayısı
Kavramsal Çerçeve	43	TMS 24	15
TMS 1	53	TMS 26	1
TMS 2	53	TMS 27	10
TMS 7	43	TMS 28	12
TMS 8	28	TMS 29	1
TMS 10	20	TMS 31 *	4
TMS 11 *	5	TMS 32	18
TMS 12	32	TMS 33	1
TMS 14 *	5	TMS 34	7
TMS 16	56	TMS 36	38
TMS 17	15	TMS 37	26
TMS 18 *	47	TMS 38	38
TMS 19	12	TMS 39	27
TMS 20	8	TMS 40	16
TMS 21	24	TMS 41	7
TMS 23	40		

* 2018 Yılı İtibariyle Yürürlükte Değil.

Tabloda görüldüğü üzere lisans seviyesinde muhasebe standartlarında belirli standartlara yönelik söz konusudur. TMS 1 Finansal Tabloların Sunuluşu, TMS 2 Stoklar ve TMS 16 Maddi Duran Varlıklar standartları en çok içerikte yer alan standartlardır. İçeriklerde, TMS 26 Emeklilik Fayda Planlarında Muhasebeleştirme ve Raporlama, TMS 29 Yüksek Enflasyonlu Ekonomilerde Finansal Raporlama, TMS 33 Hisse Başına Kazanç standartları sadece birer içerikte bulunmakta ve en az içerikte bulunan standartlardır. Çalışmada dikkat çeken bir durumda yürürlükten kalkan muhasebe standartların ders içeriklerinde bulunmaya devam etmesidir. TMS 11 İnşaat Sözleşmeleri ve TMS 18 Hasılat standardı 2018 yılı başında yürürlükten kalkmış, bu standartlar yerine TFRS 15 Hasılat standardı yürürlüğe girmiştir. Güncelleme yeni olduğu için ders programlarının çoğunda bu standartlar halâ bulunmaktadır. Ancak 2009 yılında yürürlükten kalkarak yerini TFRS 8 Faaliyet Bölümleri Standardına bırakan TMS 14 Bölümlere Göre Raporlamaya İlişkin muhasebe standardının

beş lisans programının içeriğinde bulunduğu tespit edilmiştir. Aynı şekilde 2013 yılında yürürlükten kalkarak yerini TFRS 11 Müşterek Anlaşmalara bırakan TMS 31 İş Ortaklıklarındaki Paylar standardı da dört üniversitenin lisans düzeyinde verdiği muhasebe standartları içeriklerinde bulunmaktadır. Bu durumdan bazı üniversitelerin internet sitelerini çok sık güncellemediğine ulaşılabılır. Tablo 9'da lisans seviyesinde ders programlarının içeriklerinde bulunan Türkiye Finansal Raporlama Standartları gösterilmektedir.

Tablo 9: Lisans Düzeyinde Okutulan Türkiye Finansal Raporlama Standartları

Standart	Mevcut Olan Program Sayısı	Standart	Mevcut Olan Program Sayısı
TFRS 1	21	TFRS 9	12
TFRS 2	4	TFRS 10	10
TFRS 3	17	TFRS 11	2
TFRS 4	2	TFRS 12	2
TFRS 5	22	TFRS 13	5
TFRS 6	3	TFRS 14	0
TFRS 7	23	TFRS 15	0
TFRS 8	6	TFRS 16	0

Tablo 9 incelendiğinde lisans düzeyinde finansal raporlama standartlarında belirli standartlara yönelim olduğu görülmektedir. En çok içerikte bulunan standardın finansal araçlar ile ilgili olan TFRS 7: Finansal Araçlar Açıklamalar standardı olduğu görülmektedir. Ardından TFRS 5 satış amaçlı elde tutulan duran varlıklar ve TFRS 1 Türkiye Finansal Raporlama Standartlarının İlk Uygulaması standardı gelmektedir. TFRS 14 Düzenlemeye Dayalı Erteleme Hesapları, TFRS 15 Müşteri Sözleşmelerinden Hasılat ve TFRS 16 Kiralamalar standartlarına lisans seviyesi ders içeriklerinde rastlanmamıştır. Ders içeriklerinde muhasebe/finansal raporlama standartları dışında farklı konulara da yer verildiği gözlemlenmiştir. Lisans düzeyi ders içeriklerinde bulunan diğer konular Tablo 10'da gösterilmektedir.

Tablo 10: Lisans Düzeyinde Okutulan Standartlar ile ilgili Diğer Konular

Standartlar İle İlgili Diğer Konular	Programlarda Bulunma Sayısı
UFRS 'lerin Oluşum Süreci ve Gelişimi	27
UFRS 'lerin Taşındığı Kültür	1
UFRS ve TDHP Karşılaştırılması	2
UMS/UFRS Temel Amaçları	7
Muhasebe Standartlarının Tanımı ve Önemi	12
Temel Kavram ve İlkeler	1
Türk Muhasebe Sistemine Genel Bakış	5
Muhasebe Harmonizasyon (uyumlaştırma)	2

Tablo incelendiğinde UFRS'lerin oluşum süreci ve gelişimi konusu ile muhasebe standartlarının tanımı ve öneminin içeriklerde en çok yer alan konular olduğu görülmektedir. Lisans seviyesinde ders içeriklerinin incelenmesinin ardından yüksek lisans seviyesinde muhasebe / finansal raporlama standartlarının ders programlarındaki mevcudiyeti incelenmiştir. Yüksek lisans düzeyindeki programlarda muhasebe standartlarının mevcudiyeti Tablo 11'de gösterilmektedir.

Tablo 11: Yüksek Lisans Düzeyinde Okutulan Türkiye Muhasebe Standartları

Standart	Mevcut Olan Program Sayısı	Standart	Mevcut Olan Program Sayısı
Kavramsal Çerçeve	33	TMS 24	10
TMS 1	50	TMS 26	1
TMS 2	50	TMS 27	15
TMS 7	38	TMS 28	13
TMS 8	34	TMS 29	5
TMS 10	22	TMS 31 *	4
TMS 11 *	11	TMS 32	12
TMS 12	27	TMS 33	4
TMS 14 *	4	TMS 34	7
TMS 16	49	TMS 36	39
TMS 17	21	TMS 37	22
TMS 18 *	41	TMS 38	31
TMS 19	8	TMS 39	21
TMS 20	11	TMS 40	13
TMS 21	24	TMS 41	6
TMS 23	39		

* 2018 Yılı İtibariyle Yürürlükte Değil.

Yüksek lisans düzeyinde ders programlarında bulunan TMS'ler incelendiğinde yine yürürlükten kalkan standartların içeriklerde yer aldığı gözlemlenmiştir. Yürürlükten kalkan standartlarda en çok içerikte yer alan standart TMS 18 Hasılat standardıdır. Yüksek lisans seviyesinde en çok içerikte yer alan standartlara bakıldığında TMS 1 Finansal Tabloların Sunuluşu ve TMS 2 Stoklar standartları içeriklerde en fazla yer alan standartlar olarak görülmektedir. Ardından TMS 16 Maddi Duran Varlıklar ve TMS 18 Hasılat standardı gelmektedir. En az yer alan standart ise TMS 26 Emeklilik Fayda Planlarında muhasebeleştirme standardıdır. Yüksek lisans seviyesinde ders içeriklerinde yer alan finansal raporlama standartları Tablo 12'de gösterilmektedir.

Tablo 12: Yüksek Lisans Düzeyinde Okutulan Türkiye Finansal Raporlama Standartları

Standart	Mevcut Olan Program Sayısı	Standart	Mevcut Olan Program Sayısı
TFRS 1	12	TFRS 9	11
TFRS 2	4	TFRS 10	8
TFRS 3	23	TFRS 11	4
TFRS 4	2	TFRS 12	2
TFRS 5	14	TFRS 13	4
TFRS 6	6	TFRS 14	1
TFRS 7	11	TFRS 15	1
TFRS 8	6	TFRS 16	0

Tablo incelendiğinde finansal raporlama standartları açısından lisans ders içeriklerinden farklı olarak TFRS 3 İşletme Birleşmeleri standardı en çok içerikte bulunan standarttır. Ardından TFRS 5 Satış Amaçlı Elde Tutulan Duran Varlıklar standardı ve TFRS 1 Türkiye Finansal Raporlama Standartlarının İlk Uygulaması standardı gelmektedir. Lisans seviyesinde TFRS 14 ve TFRS 15 standardı içeriklerde yer almazken yüksek lisans seviyesindeki programlarda bu iki standart birer içerikte bulunmaktadır. TFRS 16 Kiralamalar standardıysa yüksek lisans seviyesinde içeriklerde bulunmayan tek standarttır. Tablo 13'de yüksek lisans seviyesinde içeriklerde yer alan diğer konular gösterilmektedir.

Tablo 13: Yüksek Lisans Düzeyinde Okutulan Standartlar ile ilgili Diğer Konular

Standartlar ile İlgili Diğer Konular	Programlarda Bulunma Sayısı
UFRS 'lerin Oluşum Süreci ve Gelişimi	28
UFRS 'lerin Taşıdığı Kültür	0
UFRS ve TDHP Karşılaştırılması	1
UMS/UFRS Temel Amaçları	5
Muhasebe Standartlarının Tanımı ve Önemi	14
Temel Kavram ve İlkeler	1
Türk Muhasebe Sistemine Genel Bakış	5
Muhasebe Harmonizasyon (uyumlaştırma)	5
UFRS'ye Giriş	7
UMS ile İlgili Kurumlar	2

Tablo incelendiğinde lisans seviyesindeki ders içerikleri ile benzer bir durum görülmektedir. UFRS'lerin oluşum süreci ve gelişimi ile muhasebe standartlarının tanımı ve önemi içeriklerde en çok yer alan iki konu olarak belirlenmiştir. Lisans seviyesinde kültür ile ilgili konular bir programda yer alırken yüksek lisans seviyesinde bu konuda bir içeriğe rastlanılmamıştır. Tablo 14'de doktora düzeyinde ders programlarında yer alan muhasebe standartları gösterilmektedir.

Tablo 14:Doktora Düzeyinde Okutulan Türkiye Muhasebe Standartları

Standart	Mevcut Olan Program Sayısı	Standart	Mevcut Olan Program Sayısı
Kavramsal Çerçeve	24	TMS 24	8
TMS 1	29	TMS 26	1
TMS 2	33	TMS 27	9
TMS 7	28	TMS 28	10
TMS 8	21	TMS 29	2
TMS 10	17	TMS 31 *	2
TMS 11 *	4	TMS 32	10
TMS 12	21	TMS 33	3
TMS 14 *	1	TMS 34	3
TMS 16	35	TMS 36	23
TMS 17	13	TMS 37	22
TMS 18 *	30	TMS 38	21
TMS 19	8	TMS 39	16
TMS 20	4	TMS 40	8
TMS 21	15	TMS 41	2
TMS 23	28		

* 2018 Yılı İtibariyle Yürürlükte Değil.

Doktora seviyesi ders içeriklerinin gösterildiği tabloya göre en çok içerikte bulunan muhasebe standardı TMS 16 Maddi Duran Varlıklar standardıdır. Ardından yürürlükten kalkmış olan TMS 18 Hasılat standardı ve TMS 1 Finansal Tabloların Sunuluşu standardı gelmektedir. En az içerikte bulunan standartlar ise TMS 14 Bölümlere Göre Raporlama, TMS 26 Emeklilik Fayda Planlarında Muhasebeleştirme ve Raporlama standartlarıdır. Diğer eğitim seviyelerinde olduğu gibi yürürlükten kalkan TMS 11 İnşaat Sözleşmeleri, TMS 14 Bölümlere Göre Raporlama, TMS 18 Hasılat ve TMS 31 İş Ortaklıklarındaki Paylar standartları bazı üniversitelerin ders içeriklerinde bulunmaktadır. Doktora düzeyinde okutulan finansal raporlama standartları Tablo 15'de gösterilmektedir.

Tablo 15: Doktora Düzeyinde Okutulan Türkiye Finansal Raporlama Standartları

Standart	Mevcut Olan Program Sayısı	Standart	Mevcut Olan Program Sayısı
TFRS 1	5	TFRS 9	14
TFRS 2	1	TFRS 10	2
TFRS 3	12	TFRS 11	1
TFRS 4	2	TFRS 12	1
TFRS 5	11	TFRS 13	2
TFRS 6	2	TFRS 14	0
TFRS 7	9	TFRS 15	1
TFRS 8	5	TFRS 16	0

Tablo 15 incelendiğinde içeriklerde en çok yer alan finansal raporlama standardının TFRS 9 Finansal Araçlar olduğu görülmektedir. Finansal araçlar standardının ardından en çok içerikte yer alan standartlar sırasıyla TFRS 3 İşletme Birleşmeleri ve TFRS 5 Satış Amaçlı Elde Tutulan Duran Varlıklar ve Durdurulan Faaliyetler standardı izlemektedir. TFRS 14 Düzenlemeye Dayalı Erteleme Hesapları ve TFRS 16 Kiralamalar standardı doktora seviyesinde hiçbir içerikte yer almazken, TFRS 2 Hisse Bazlı Ödemeler, TFRS 11 Müşterek Anlaşmalar, TFRS 12 Diğer İşletmelerdeki Paylara İlişkin Açıklamalar ve TFRS 15 Müşteri Sözleşmelerinden Hasılat standartları birer içerikte yer almaktadır. Doktora seviyesinde içeriklerde bulunan diğer konular Tablo 16'da gösterilmektedir.

Tablo 16: Doktora Düzeyinde Okutulan Standartlar ile ilgili Diğer Konular

Standartlar ile İlgili Diğer Konular	Programlarda Bulunma Sayısı
UFRS 'lerin Oluşum Süreci ve Gelişimi	10
UFRS 'lerin Taşındığı Kültür	1
UFRS ve TDHP Karşılaştırılması	2
UMS/UFRS Temel Amaçları	3
Muhasebe Standartlarının Tanımı ve Önemi	4
Temel Kavram ve İlkeler	1
Türk Muhasebe Sistemine Genel Bakış	4
Muhasebe Harmonizasyon (uyumlaştırma)	1
UFRS'ye Giriş	6
UMS ile İlgili Kurumlar	1

Tablo 16 incelendiğinde UFRS'lerin oluşum süreci ve gelişimi en çok içerikte yer alan konudur. Ardından UFRS'ye giriş ve muhasebe standartlarının tanımı ve önemi konuları gelmektedir. En az içerikte yer alan konular ise UFRS'leri taşıdığı kültür, temel kavram ve ilkeler, muhasebe harmonizasyonu ve UMS ile ilgili kurumlardır. Yukarıda eğitim seviyelerine göre standartlar ve içerikler incelenmiştir. Eğitim seviyeleri açısından karşılaştırmalar ise aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir. Tablo 17'de ders içeriklerinde en çok bulunan muhasebe standartlar eğitim düzeylerine göre karşılaştırmalı olarak gösterilmiştir.

Tablo 17: Ders İçeriklerinde En çok Bulunan Muhasebe Standartları

	Lisans	Yüksek Lisans	Doktora
1.	TMS 16 (56)	TMS 1/TMS 2 (50)	TMS 16 (35)
2.	TMS 1/TMS 2 (53)	TMS 16 (49)	TMS 2 (33)
3.	TMS 18 (47)	TMS 18 (41)	TMS 18 (30)

Tablo incelendiğinde lisans ve doktora seviyesinde en çok içerikte yer alan standardın TMS 16 Maddi Duran Varlıklar standardı olduğu görülmektedir. Yüksek lisans seviyesinde ise TMS 1 Finansal Tabloların Sunuluşu ve TMS 2 Stoklar standardı en çok içerikte yer alan standart olduğu görülmektedir. TMS 16 Maddi Duran Varlıklar standardı yüksek lisans seviyesinde ise ikinci sırada yer almaktadır. Lisans seviyesinde ise TMS 1 Finansal Tabloların Sunuluşu ve TMS 2 Stoklar

standartları ikinci sırada yer alırken, doktora seviyesinde TMS 2 Stoklar standardı yer almaktadır. Üçüncü sırada ise tüm eğitim seviyelerinde aynı muhasebe standardı bulunmaktadır. TMS 18 Hasılat standardı tüm eğitim seviyelerinde yer almasına rağmen 2018 yılı itibariyle bu standart yürürlükten kalkmıştır. Tablo 18’de ise ders içeriklerinde en az yer alan muhasebe standartları gösterilmektedir.

Tablo 18: Ders İçeriklerinde En Az Bulunan Muhasebe Standartları

	Lisans	Yüksek Lisans	Doktora
1.	TMS 26 / TMS 29 / TMS 33 (1)	TMS 26 (1)	TMS 14/ TMS 26 (1)
2.	TMS 31 (4)	TMS 14 / TMS31 / TMS 33 (4)	TMS 29/ TMS 31 / TMS 41 (2)
3.	TMS 11 / TMS 14 (5)	TMS 29 (5)	TMS 33/ TMS 34 (3)

Tablo 18 incelendiğinde TMS 26 Emeklilik Fayda Planlarında Muhasebeleştirme ve Raporlama standardının tüm eğitim seviyelerinde en az içerikte yer alan standartlardan biri olduğu görülmektedir. TMS 26’nın yanı sıra lisans seviyesinde TMS 29 Yüksek Enflasyonlu Ekonomilerde Finansal Raporlama ve TMS 33 Hisse Başına Kazanç, doktora ise TMS 14 Bölümlere Göre Raporlama standartları en az içerikte yer alan standartlar olarak görülmektedir. Bu standartların yanı sıra TMS 11 İnşaat Sözleşmeleri, TMS 34 Ara Dönem Finansal Raporlama, TMS 31 İş Ortaklarındaki Paylar ve TMS 41 Tarımsal Faaliyetler standardı da içeriklerde az yer alan standartlardır. Tablo 19’da ders içeriklerinde en çok bulunan finansal raporlama standartları eğitim seviyelerine göre gösterilmektedir.

Tablo 19: Ders İçeriklerinde En çok Bulunan Finansal Raporlama Standartları

	Lisans	Yüksek Lisans	Doktora
1.	TFRS 7 (23)	TFRS 3 (23)	TFRS 9 (14)
2.	TFRS 5 (22)	TFRS 5 (14)	TFRS 3 (12)
3.	TFRS 1 (21)	TFRS 1 (12)	TFRS 5 (11)

Tablo incelendiğinde eğitim seviyelerine göre içeriklerde yer alan finansal raporlama standartları değişiklik gösterilmektedir. Lisans seviyesinde TFRS 7 Finansal Araçlar Açıklamalar standardı en çok içerikte yer alırken, Yüksek Lisans da en çok TFRS 3 İşletme Birleşmeleri, doktora seviyesinde ise TFRS 9 Finansal Araçlar standardı yer almaktadır. TFRS 5 Satış Amaçlı Elde Tutulan Duran Varlıklar ve Durdurulan Faaliyetler standardı lisans ve yüksek lisans seviyesinde ikinci standartken, doktora seviyesinde ise ikinci standart olarak TFRS 3 İşletme Birleşmeleri standardı bulunmaktadır. Lisans ve yüksek lisans seviyesinde TFRS 1 Türkiye Finansal Raporlama Standartlarının İlk Uygulaması standardı içeriklerde en çok bulunan üçüncü standartken doktora seviyesinde üçüncü sırada TFRS 5 Satış Amaçlı Elde Tutulan Duran Varlıklar ve Durdurulan Faaliyetler standardı yer almaktadır. Tablo 20’de ise ders içeriklerinde en az yer alan finansal raporlama standartları gösterilmektedir.

Tablo incelendiğinde son yayınlanan TFRS 16 Kiralamalar standardı eğitim seviyelerinin hiçbirinde içeriklerde bulunmamaktadır. Ayrıca TFRS 15 Müşteri Sözleşmelerinden Hasılat standardı lisans seviyesinde, TFRS 14 Düzenlemeye Dayalı Ertelene Hesapları standardı ise lisans ve doktora seviyesinde içeriklerde yer almamaktadır. Tablo incelendiğinde son yürürlüğe giren finansal raporlama standartlarının genellikle içeriklerde yer almadığı gözlemlenmektedir. Örneğin; TFRS 11 Müşterek Anlaşmalar standardı lisans seviyesinde iki, doktora seviyesinde bir içerikte, TFRS 12 Diğer İşletmelerdeki Paylara İlişkin Açıklamalar standardı doktora seviyesinde bir, lisans ve yüksek lisans seviyesinde iki içerikte, TFRS 13 Gerçeğe Uygun Değer Ölçümü standardı lisans ve yüksek lisans seviyesinde hiçbir içerikte yer almazken, doktora seviyesinde iki içerikte yer

almaktadır. Bunun yanı sıra sektörlere özgü standartlarda içeriklerde az yer almaktadır. Örneğin sigorta sektörüne özgü hazırlanan TFRS 4 Sigorta Sözleşmeleri standardı yüksek lisans ve doktora seviyesinde iki içerikte yer almaktadır. Maden işletmeleri ile ilgili olan TFRS 6 Maden Kaynaklarının Araştırılması ve Değerlendirilmesi standardı da doktora seviyesinde iki, lisans seviyesinde üç içerikte bulunmaktadır.

Tablo 20: Ders İçeriklerinde En Az Bulunan Finansal Raporlama Standartları

	Lisans	Yüksek Lisans	Doktora
1.	TFRS 14 / TFRS 15 / TFRS 16 (0)	TFRS 16(0)	TFRS 14 / TFRS 16(0)
2.	TFRS 11 / TFRS 12 (2)	TFRS 14/ TFRS 15 (1)	TFRS 2 / TFRS 11 / TFRS 12/ TFRS 15 (1)
3.	TFRS 6 (3)	TFRS 4 / TFRS 12 (2)	TFRS 4/ TFRS 6/ TFRS 10/ TFRS 13 (2)

4. Sonuç

Türkiye’de 2005 yılında uygulama alanı bulan ve yıllar içinde uygulama alanı genişleyen Türkiye Muhasebe Standartları/Türkiye Finansal Raporlama Standartlarının devlet üniversitelerinin lisans ve lisansüstü programlarında bulunması ve hangi standartların ders içeriğinde yer aldığına dair yapılan bu çalışmada çeşitli bulgulara ulaşılmıştır. İçerikler incelendiğinde bazı üniversitelerin ders içeriklerinde yürürlükten kalkan muhasebe standartlarına yer verildiği gözlemlenmiştir. Ayrıca yeni yürürlüğe giren standartlarında içeriklerde çok fazla yer almadığı görülmüştür. Bu durumdan bazı üniversitelerin standartlarda olan gelişmeleri takip etmediğini veya meydana gelen değişikliklerin ders içeriklerinde güncellenmediği sonucuna ulaşılmaktadır. Literatür ile kıyaslandığında üniversite ders programlarında yer alan muhasebe standartları dersi sayılarında artış gözlemlenmiştir.

En çok bulunan muhasebe standartlarına bakıldığında tüm eğitim seviyelerinde TMS 1 Finansal Tabloların Sunuluşu, TMS 2 Stoklar, TMS 16 Maddi Duran Varlıklar, TMS 18 Hasılat standartlarının en çok içerikte yer alan standartlar olduğu görülmektedir. Bu açıdan bakıldığında muhasebe standartlarında (eğitim seviyesine bakılmaksızın) belirli standartlar üzerinde yoğunlaşma olduğu gözlemlenmektedir. Belirli sektörlere özgü hazırlanan standartlar ise ders içeriklerinde fazla yer almamaktadır. Finansal raporlama standartlarında da belirli standartlara yönelim olduğu görülmektedir. Tüm eğitim seviyelerinde en çok okutulan standart ise TFRS 5 Satış Amaçlı Elde Tutulan Duran Varlıklar ve Durdurulan Faaliyetler standardıdır. Finansal raporlama standartlarında ise yeni yürürlüğe giren standartlar ve sektörel standartlar ders içeriklerinde fazla yer almamaktadır.

Kaynakça

- Başpınar, A. (2004). Türkiye’de ve Dünyada Muhasebe Standartlarının Oluşumuna Genel Bir Bakış. *Maliye Dergisi*, 42-57.
- Can, A. V. ve Demirci, Ş. D. (2016). Uluslararası Muhasebe Eğitim Standardı 2 Muhasebe Eğitim Programlarının İçeriğine Uyum: Sakarya Üniversitesi Örneği. *Uluslararası Yönetim İktisat ve İşletme Dergisi*, 319 -338.
- Gökçen, G., Ataman, B., Cebeci, Y. ve Cavlak, H. (2015). Türkiye'deki Devlet Üniversitelerinin Lisans Programlarındaki Muhasebe Standartları Eğitimi Üzerine Bir Araştırma. *Marmara Üniversitesi Öneri Dergisi*, 11(44), 121 - 145.

- International Education Standart 2: Content Of Professional Accounting Education Programs (2005). International Federation of Accountants. www.ifac.org . Erişim Tarihi: 01 Mart 2018.
- International Federation of Accountants, www.ifac.org. Erişim Tarihi: 01 Mart 2018.
- Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu. *Kamu Gözetim Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu. Türkiye Muhasebe Standartları*: <http://www.kgk.gov.tr/DynamicContentDetail/4105/TurkiyeMuhasebeStandartlar%C4%B1>, Erişim Tarihi: 01 Mart 2018
- Kara, S., Tuna, M. ve Hitay, K. (2016). Üniversitelerde Uluslararası Muhasebe Standartları Eğitimi ve Balıkesir Üniversitesi'nde Bir Araştırma. *Uluslararası Alanya İşletme Fakültesi Dergisi*, 8(1), 159-174.
- Karaca, N., Sürmeli, D. ve Hocaoğlu, E. S. (2016). Türkiye'de Lisans Düzeyinde Verilen Muhasebe Eğitiminin Muhasebe Alanında Yaşanan Gelişmeler Işığında Değerlendirilmesi. *Uluslararası Yönetim İktisat ve İşletme Dergisi* (ICAFR 16 Özel Sayı), 270 - 281.
- Kocamaz, H. (2012). Uluslararası Muhasebe Standartlarının Dünyada ve Türkiye'de Oluşum ve Gelişim Süreci. *KSÜ İİBF Dergisi*, 2(2), 105-120.
- Koçyiğit Çil, S. ve Güngör Taç, Ş. (2017). Türkiye'de ki Üniversitelerde Lisansüstü Eğitim Programlarında Yer Alan Muhasebe Standartları Dersleri Üzerine Bir Araştırma. *Muhasebe ve Denetime Bakış*(50), 57 - 78.
- Öztürk, M. S. ve Erdoğan, M. (2017). Batı Akdeniz Bölgesinde Yer Alan Üniversitelerdeki Muhasebe Eğitimine Yönelik Bir araştırma. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 9(21), 162-174.
- Parlakkaya, R. (2005). Muhasebede Uluslararası Uyum ve Avrupa Birliği Sürecinde Türkiye'de Muhasebe Uyumlaştırma Çalışmaları. *SÜ İİBF Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 119-139.
- Sermaye Piyasası Kurulu. UFRS ile uyumlu Seri: XI, No: 25 Sayılı Tebliğ uyarınca düzenlenecek Taslak Mali Tablo ve Dipnot Formatları. Erişim Tarihi: 24 Haziran 2004: <http://www.spk.gov.tr/Duyuru/Goster/2004624/1>
- Terzi, S., Şen, İ. K. ve Solak, B. (2013). Bologna Sürecinin Muhasebe Eğitimine Etkisi; Üniversitelerin İşletme Bölümlerinin Ders Programları Üzerine Bir İnceleme. *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, 59, 83-100.
- TESMER. Staja Giriş Sınavı Konuları ve Yüzdeler Dağılımları. <http://www.tesmer.org.tr/post/139>. Erişim Tarihi: 01 Mart 2018.
- Üstündağ, S. (2000). Muhasebe Standartları Oluşturulması Süreci. *Muhasebe ve Denetime Bakış*, 1(1), 31-57.
- Yalkın, Y. K. (1995). Türkiye Muhasebe ve Denetim Standartları Kurulu (TMUDESK) ve Ulusal Standartların Gelişimi. *Ankara Üniversitesi SBF Dergisi*, 50(1), 259 - 270.
- Yüksek Öğretim Kurulu, Devlet Üniversiteleri Listesi . <http://www.yok.gov.tr/web/guest/universitelerimiz>, Erişim Tarihi: 10.09.2017
- Zaif, F. ve Ayanoglu, Y. (2007). Muhasebe Eğitiminde Kalitenin Arttırılmasında Ders Programlarının Önemi: Türkiye'de Bir İnceleme. *Gazi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 9(1), 115 - 136.

- 27846 Sayılı Resmi Gazete. (2011, Şubat 14). *Türk Ticaret Kanunu*. Resmi Gazete: <http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2011/02/20110214-1-1.htm>. Erişim Tarihi: 26 Şubat 2018
- 28103 Sayılı Resmi Gazete. (2, 11 2011). *Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumunun Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname*. Resmi Gazete : <http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2011/11/20111102-5.htm>. Erişim Tarihi: 26 Şubat 2018

ANALYZING THE CONTENT OF THE TURKISH ACCOUNTING STANDARDS COURSES IN HIGHER EDUCATION: A RESEARCH ON STATE UNIVERSITIES

Extended Abstract

Aim: International Accounting Standards / International Financial Reporting Standards (IAS / IFRS) have been established by the International Accounting Standards Board (IASB) since 1973 and it was implemented in the European Union (EU) in 2005. Accounting standards in Turkey as well as in the European Union entered into force in 2005. Standards in Turkey, has been named as Turkish Accounting Standards / Turkey Financial Reporting Standards (TAS / TFRS). From this date, there has been a need for qualified accounting personnel who can prepare financial statements according to TAS / TFRS. In this study, Business and Accounting departments located in the relevant faculties of state universities in Turkey has been the subject of research. The existence of accounting standards courses in undergraduate, graduate and doctoral programs of the relevant departments in the research has been investigated.

Method(s): In the study, the accounting departments of public universities, the Faculty of Business Administration, the Faculty of Business Administration, the Faculty of Political Sciences and the 4-year education colleges were included in the research. In the master's and doctoral programs, programs such as business, accounting, accounting and finance which are mainly in business, social sciences and accounting institutes are included in the study. The scope of the study are state universities in Turkey. Foundation universities are not included in the study. The study was conducted on the basis of the contents of the information packs on the internet sites of state universities. Universities that can not be reached are excluded from the scope of the study. In the study, the existence of related programs in education levels was investigated. After the availability of the programs, the availability of the courses related to the standards has been researched. Finally, it is analyzed what standards are included in the content of current standard courses.

Findings: It is seen that the standard which has the most content at the level of bachelor and doctorate is TMS 16 Tangible Assets standard. At the graduate level, the TMS 1 Financial Tables Presentation and TMS 2 Inventories standard appear to be the most standard in the content. TMS 26 Accounting and Reporting in Retirement Benefit Plans seems to be one of the minimum standards in all levels of education. In addition to TAS 26, TAS 29 Financial Reporting in Hyperinflationary Economies and TAS 33 Earnings per Share, and TAS 14 Segment Reporting in standards are considered minimum standards. In addition to these standards, TMS 11 Construction Contracts, TMS 34 Interim Financial Reporting, TAS 31 Shares in Business Partners and TAS 41 Agricultural Activities standard are the minimum standards in the content. According to educational levels, the financial reporting standards in the content are changed. While the TFRS 7 Financial Instruments Explanations standard is at the highest level at the undergraduate level, the TFRS 3 Business Combinations is the most common at the Master's level and the TFRS 9 Financial Instruments standard at the doctoral level. The last published "TFRS 16 Leases" standard does not include content in any of the training levels. In addition, the "TFRS 15 Revenue from Customer Agreements" standard is not included in the license level and the "TFRS 14 Deferral Accounts based on Regulation" is not included in the content of undergraduate and doctorate levels. When the table is examined, it is observed that the financial reporting standards which are put into the last place generally do not take place in the content.

Conclusion: Accounting standards have been implemented in Turkey as of 2005. Turkey Accounting Standards / Turkey Financial Reporting Standards in the presence of state universities of undergraduate and postgraduate programs has been investigated in studies and various findings have been reached. When examining the contents of the curriculum, some universities have observed inadequate accounting standards in their course content. It has also been observed that the new standards do not take up too much content. In this case, some universities do not follow the developments in the standards or the changes that are taking place are not updated in the

course contents. Compared to the literature, there is an increase in the number of accounting standards courses in university curriculum. Given the most common accounting standards, it is seen that the standards of TMS 1 Financial Tables, TMS 2 Inventories, TAS 16 Tangible Assets, TAS 18 Revenue standards are the most common standards in undergraduate, graduate and doctoral levels. From this point of view, it is observed that accounting standards (regardless of education level) concentrate on certain standards. Standards prepared for specific sectors do not take much place in course content. Financial reporting standards are also seen to be oriented towards certain standards. The most widely used standard at all levels of education is TFRS 5 Standard for Asset Retention and Discontinued Operations. In the financial reporting standards, new standards and sectoral standards are not included in the course content.

